



Nyomtatott és online sajtó

Visszaperelte a nagyenyedi Bethlen-kastélyt a református egyház

2021. november 15. – MTI, Mandiner, Index, Demokrata, Krónika, transindex.ro, maszol.ro, Nyugati Jelen, Erdély Ma, Szabadság, Felvidék Ma, Ma7

Az Erdélyi Református Egyházkerület honlapjának hétfői tájékoztatása szerint az illetékes restitúciós bizottság a visszaigénylés után tizenöt évvel döntött az egyház javára. A nagyenyedi vár északi falánál álló Történelmi Múzeum egykor fejedelmi kastély volt, majd a kollégium tulajdonába került, és az intézmény használta. Az ingatlant 1948-ban államosították, utána alakították történelmi múzeummá. Egy 2012-ben indított tatarozással kívül nagyrészt felújították, belül viszont nem haladtak a munkálatok, így azóta nem működhetett benne a közgyűjtemény. Kató Béla püspök a kastély visszaszolgáltatásával kapcsolatban elmondta, örülnek a döntésnek, hiszen így egységes lesz a város központjában a mag, ahol a történelmi épületek: a református templom, valamint a kollégium és a hozzá tartozó épületek vonzóvá teszik a települést a látogatók számára is. „Szeretnénk ezt az épületet is lehetőségeink szerint felújítani, rendbe tenni, ahogyan a többi ingatlant is” – idézte a Református.ro a püspököt. Az egyházkerület a kollégium javítása és bővítése után a Bethlen utca tanári lakásait és a 14. századi református templomot, valamint a megvásárolt 19. századi, kisebb evangélikus templomot is felújítja.

Négyszáz éves a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium

2021. november 15. – MTI, Webrádió, Krónika, maszol.ro, Erdélyi Napló, Ma7

Bethlen Gábor születésének és halálának évfordulóján indította el hétfőn a Nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium a tanintézet megalapítása 400. évfordulójának emlékévé. Az ünnepség keretében a kollégium udvarán egy molinót helyeztek el, amelyen az impozáns épületegyüttesről készült légi felvétel mellett az alapítás éve (1622) és a 400. évforduló éve (2022), valamint a „Fejedelem, a fundamentum áll!” jelszó látható. A molinó egy tűzfalra került a kollégium és az egyházkerület címerét ábrázoló molinók alá. Ünnepi beszédében Lőrincz Helga, Nagyenyed alpolgármestere azt emelte ki, hogy Bethlen Gábor felismerte az anyanyelvi oktatás fontosságát, és háborúk idején épített kollégiumot, amely ma, a világvárvány idején is őrzi az alapító szellemiségét. E szellemiség lényegét a fejedelem szállóigévé lett kijelentésével példázta: „Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet”. A kollégium a nagyenyedi magyar közösség megtartó intézménye. A 16 600 lakosú kisvárosban a 2011-es népszámláláson a lakosság 15,8 százaléka vallotta magát magyarnak.





Három székelyföldi vállalkozás nyert a startup-versenyen

2021. november 15. – szekelyhon.ro

Az eredetileg magyarországi innovatív vállalkozásoknak szervezett verseny határon túli változatán, a Székelyföldi Smart Family versenyen tizenegy székelyföldi innovatív vállalkozás mutatkozott be november 4-én, melyből három nyertes ötletet a szakmai zsűri választott ki. A versenyben résztvevő vállalkozások többnyire a környezettudatosságot, vagy gyermekek fejlesztését tűzték ki célul.

Weinberger Attila zenész lett a Román Kulturális Intézet egyik új alelnöke

2021. november 15. – Krónika. transindex.ro, maszol.ro

Kinevezte hétfőn a szenátus a Román Kulturális Intézet (ICR) új vezetőségét. Az új elnök Liviu Jicman lett, az alelnöki tisztségeket Mirel Talos és Weinberger Attila töltheti be. Emellett a 14 vezetőtanácsi tagot is megválasztották. A parlamenti frakciók által jelölt és megválasztott vezetőtanácsi tagok: Gabriela Alexandrescu (PNL), Demeter András (RMDSZ), Andrei Dîrlău (AUR), Dragoş Neamu (USR), Emil Pantelimon (PNL), Dumitru Preda és Valeriu Şuşnea (PSD).

Ismét a TVR igazgatótanácsának tagja lett Nagy-Debreczeni Hajnalka

2021. november 15. – transindex.ro

Kinevezte hétfőn a parlament a román közszolgálati televíziótársaság (SRTv) és a román közszolgálati rádiótársaság (SRR) igazgatótanácsának tagjait. A SRTv igazgatótanácsát a következők alkotják: Georgică Severin, Lucian Ghimişi és Anca Dindirică (a PSD jelöltje), Radu Carp és Mihai Fircă (PNL), Valentin - Andrei Enescu (USR), Nagy-Debreczeni Hajnalka (RMDSZ), Dorothea Ionescu (AUR), Christel Ţopescu (az Államelnöki Hivatal jelöltje), Dan Cristian Turturică (a kormány jelöltje), Dietlinde Dinesz és Gabriela Luminiţa Iordănescu (az alkalmazottak jelöltjei), Borislav Velmirovici (a nemzeti kisebbségek képviselőjében). A SRR igazgatótanácsába a következők kerültek be: Ruxandra Săraru, Radu Herjeu és Răzvan-Ioan Dincă (PSD), Radu F. Alexandru és Alexandra Bogdan (PNL), Liviu Popescu (USR), Bodoczi Annamária (RMDSZ), Dragoş Daniel Pătlăgeanu (Államelnöki Hivatal), Maria Ţoghină (kormány), Oana Rusu és Marius Dorian Tănase (alkalmazottak), Milan Manyura (kisebbségek), Sorin Faur (AUR).



Lélekemelő megemlékezés Esterházy Jánosról Ipolyfödemesen

2021. november 15 – felvidek.ma

Újabb Esterházy János-emlékhellyel gazdagodott a felvidéki magyarság, hiszen november 13-án este szentmise keretén belül avatták fel Ipolyfödemesen Esterházy János emléktábláját. A szentmise, melyet Gyönyör László plébános celebrált, a mártírhaltalt politikus emlékének lett felajánlva. Az avatás szorosan illeszkedik azon megemlékezések sorába, melyek a politikus születésének 120. évfordulója tiszteletére zajlanak a 2021-es esztendőben. A szervezők, élükön



az Esterházy János Emlékbizottsággal, szeretnék felhívni az egyetemes magyarság figyelmét a mártírra, az emberre, a hitét minden körülmények között felvállaló hívőre, akinek boldoggá avatását a lengyel egyház indította el 2019-ben. A boldoggá avatás folyamata, bár sokan hátráltatják azt, főleg a szlovák katolikus egyház részéről, megállíthatatlanul és töretlenül megy a maga, Isten által kijelölt útján. A jég lassan olvad a hívek és tisztelők szeretetének erejétől és imádságaitól. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy az imádságok és az érte felajánlott keresztutak, zarándoklatok, lassan, de biztosan elérik céljukat. Hiszen ez év szeptemberében, az alsóbodoki zarándoknap keretén belül megtartott szentmise főcelebránsa, Mons. Orosch János nagyszombati érsek beszédében többször is „szent embernek” nevezte Esterházy Jánost, ami óriási előrelépés a boldoggá avatási folyamatának megítélése szempontjából.

Megszépült a lévai Szentháromság-szobrot övező park

2021. november 15 – felvidek.ma

Padok elhelyezésével a napokban befejeződött a lévai vár tövében lévő Szentháromság-szobor körüli parkrendezés. A pályázati forrásból megvalósuló beruházással egy újabb kis pihenőparkkal gazdagodott a járási székhely. Mint már korábban beszámoltunk róla: a városi önkormányzat az Unilever Alapítvány „Szia, csodás Szlovákia!” című projektjébe kapcsolódott be. A tavasz folyamán lezajlott közönségszavazás során sikerült kategóriájában a legtöbb szavazatot begyűjteniük, ennek köszönhetően nyerték el a 3000 eurós támogatást. Az elnyert összeget az önkormányzat további anyagi forrásokkal egészítette ki. A nyár folyamán megvalósult a szobor környezetének teljes átalakulása. Többek között járdákat alakítottak ki, növényzettel szépült a kis park, sor került a füvesítésre, valamint egy rozárium kialakítása is a tervek között szerepel. S november elején helyükre kerültek a mives kivitelezésű padok is.

A végső kétségbeesés viszi utcára az egyetemi közösséget holnap

2021. november 15 – felvidek.ma

Nem csitulnak a kedélyek a felsőoktatási törvény módosító javaslata körül. Az Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztérium törvénytervezetének célja a felsőoktatás megreformálása – az ígéretnek ellenére továbbra is párbeszéd nélkül. A többszöri módosított törvény betervezett módosító javaslatának véleményezése a napokban lezárult. A felsőoktatási intézmények végső kétségbeesésükben elmentek a határig: holnap, november 16-án a pozsonyi Šafárik térre tiltakozó felvonulást terveznek. „Ezek már segélykiáltó akciók, nemhogy feszült, de annál sokkal komolyabb a helyzet” – ezt már a Selye János Egyetem (SJE), az egyetlen, önálló jogalanyisággal rendelkező, magyarul oktató szlovákiai felsőoktatási közintézmény akadémiai szenátusának elnöke, Puskás Andrea nyilatkozta portálunknak. Elmondta, az SJE Akadémiai Szenátusa teljes mértékben elutasítja a felsőoktatási intézményekről szóló törvény betervezett módosító javaslatát. „A mostani tervezetben többek között az szerepel, hogy az igazgatótanács tagjainak a felét a miniszter nevezné ki. Így nagyobb jogköröket kapna az igazgatótanács, csorbítaná az akadémiai szenátus jogköreit – itt szó van a rektorválasztásról, a költségvetés elfogadásáról.



Honismereti vetélkedő Ürményházán: Mit tudsz Torontál vármegyéről és a Csekonics családról?

2021. november 15. – Vajdaság Ma

Az Ürményházi Ifjúsági Klub (ÜIK) és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (VMPE) közös szervezésében tartották meg huszonegyedik alkalommal a Mit tudsz Torontál vármegyéről? elnevezésű helytörténeti és honismereti vetélkedőt az általános iskolások számára november 13-án Ürményházán. A megmérettetésre 9 csapat jelent meg: négy óbecsei (Bácskai vadlányok, Furfangos ördögök, Töri-molyok és Bácskai hősök, főlkészítőjük: Surányi Roland), két temerini (Töri-török és Töri-szakik, főlkészítőjük: Zséli Kornélia) és egy-egy szajáni (Szajáni betyárok, főlkészítőjük: dr. Zsoldos Ferenc) és torontálvásárhelyi (Torontáli betyárok, főlkészítőjük: Onjin Hartig Viktória), valamint a helybeliek csapata (Ürményháza védelmezői, főlkészítőjük: Huszka Endre).

A miénket! Húzd rá!

2021. november 15. – Magyar Szó

Tavaly a pandémia miatt csak online lehetett megtartani, az idén viszont élőben találkoztak a fiatal néptáncosok a Talentum Tehetséggondozó Művészeti Egyesület kilencedik Vajdasági Gyermekek és Ifjúsági Szólótáncversenyén. A rendezvényt szombaton a szabadkai Gyermekszínházban tartották meg, ahol mintegy hatvan versenyző állt színpadra, szóló- és páros kategóriában, huszonhat produkcióval. A versenyt Kudlik Zoltán tartományi művelődési, tájékoztatási és vallási közösségi segédtitkár nyitotta meg.

Jubileumok jegyében

2021. november 15. – Magyar Szó

A Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ két jubiláló népzenei csoportja, a negyvenéves Kaláris asszonykórus és a tizenöt éves Hétmező énekegyüttes közös koncerten mutatkozott be a hétvégén a topolyai színházteremben. Az ünnepi műsornak vendégfellépői is voltak: Micsik Béla citerás, a Cirkalom táncegyüttes, Éter Máté szólótáncos és a Fokos zenekar. A Kaláris asszonykórus 1980-ban alakult, tehát az idén immár 41 éve élte népdalainkat. Tavaly nem tudták megtartani ünnepi műsorukat, így most került alkalom e jeles évforduló megünneplésére. A Hétmező énekegyüttes 15 éve működik. Kezdetben csak néhány középiskolás lány alkotta a csoportot, de egyhamar csatlakozott az énekesekhez a Cirkalom táncegyüttes egész női kara. A színes népzenei műsor mellett még egy jelentős eseménye volt az estnek: az idei Bodor Anikó-díj ünnepélyes átadására ezen a jubileumi rendezvényen került sor.



Márton-napi bormustra és libalakoma – hetedszer

2021. november 15. – Kiszó.net

Márton napjához számos népszokás, néphit kapcsolódik, melyek egyrészt Szent Márton és a ludak legendájához, másrészt az éves mezőgazdasági munkák, a szüret befejezéséhez kötődnek. Márton napjára általában kiforrt az új bor, a gazdák ekkor kóstolták meg először. Ez a jó szokás máig sem változott, a Beregszászi Szent Vencel Borrend például hosszú évek óta szervez Márton-napi rendezvényeket, melyeken a többféle módon elkészített lúd mellett megízlelhető az új bor is. Makkosjánosiban az ungvári főkonzulátus, a Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács, Makuk János vállalkozó, illetve Bíró Tibor, a Helikon Hotel tulajdonosának támogatásával rendeztek Márton-napi bormustrát és libalakomát.

Dicsérem az Urat, amíg élek! – százhatvan éves a beregszászi Dalárda

2021. november 15. – Kárpátalja

Fennállásának 160. évfordulóját méltatja a beregszászi Dalárda. A Beregszászi Református Egyházközségben működő férfi énekkar szolgálatáról, múltjáról és jelenéről Taracközi Ferencsel, a gyülekezet vezető lelkészével beszélgettünk. A beregszászi református Dalárda jubileuma nemcsak Kárpátalján, de az egész Kárpát-medencében egyedülálló...

A Kárpát-medencei magyar oktatás jövőjéről vitáztak a Rákóczi Szövetség konferenciáján

2021. november 15. – Kárpátalja

A határon túli magyar nyelvű iskolák akkor válhatnak vonzóvá az ott élő magyarok számára, ha a térség legjobb oktatását nyújtják – ezt fogalmazták meg többen a Rákóczi Szövetség múlt szombati budapesti konferenciáján, a Kárpát-medencei magyar oktatásról szóló kerekasztal-beszélgetésen. Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár elmondta: a magyar kormány minden olyan tartalmat és szakmai tudást biztosít ezen intézmények számára, amely a magyar köznevelésben felhalmozódik. Kapcsolatot tart a külföldi magyar pedagógusszövetségekkel, és további erőforrásokat is biztosítani tud számukra a jövőben – jegyezte meg.

Kárpátalja narancssárga

2021. november 15. – Kárpátalja

November 15-én Kárpátalja narancssárga zónába került. A hírt az Egészségügyi Minisztérium honlapján közölték. Anatolij Psenicsnij, a megyei közigazgatási hivatal egészségügyi főosztályának vezetője elmondta, hogy a narancssárga zónában ugyanazok a korlátozások vannak érvényben, mint a sárgában, azonban a helyi önkormányzatok bevezethetnek további szigorításokat. Ukrajna területén csak két megye, Ternopil is Kirovohrad maradt sárga zónában.





Elektronikus sajtó

Határok nélkül

2021. november 15. – Kossuth Rádió

Az Országgyűlés 2015. november 3-án a határon túli magyarság iránt viselt, az alaptörvényben rögzített felelősségnek megfelelően november 15-ét, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem születésének és halálának napját a magyar szórvány napjává nyilvánította. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség már 2011-ben határozott arról, hogy november 15-e legyen a magyar szórvány napja. A döntést azzal indokolta, hogy az anyaország határain kívül a tömbben, kisebbségben és szórványban élő magyarok sajátos gondokkal küszködnek, és közülük leginkább a szórványban élők veszélyeztetettek.

A szórvány fogalma Trianonhoz kapcsolható, elsősorban a magyar nyelvterülettel kapcsolatos, a romániai helyzetre vonatkoztatva. A magyar nyelv árnyaltságát bizonyítja, amikor a kisebbség megnevezést árnyalja, pontosítja, amiben már benne van az is, hogy a magyar közösség számarányát határozza meg.

A szórványkérdés elsősorban asszimilációs kérdés – véli Bodó Barna a temesvári Szórvány Alapítvány elnöke, a szórványstratégia kidolgozója. A politológus, kutató szerint, míg a kérdés a politika színterén rendszeresen jelen van, a kutatás területén háttérbe szorult.

Online konferenciával ünnepelte az RMDSZ a magyar szórvány napját. A jövőről kell beszélni a szórványban is. Nem adjuk fel! - mondta Winkler Gyula a konferenciát vezető EP-képviselő. A felszólalók közül többen is annak a fontosságát hangsúlyozták, hogy a 2022-es romániai népszámláláson a szórványban, adott esetben vegyes házasságban élő magyarok is szabadon kinyilvánítsák nemzeti hovatartozásukat.

Erdélyben, a Felső-marosmenti szórványtelepülések közösségeire a folyamatos apadás és a beolvadás, az anyanyelv-vesztés jellemző. Az identitás megőrzésében kulcsszerepe van az óvodai és elemi anyanyelvi oktatásnak. Ezért azokon a helyeken, ahol már megszűntek az óvodai és elemi iskolai magyar tagozatok, ott a megoldást a fakultatív magyar oktatás megszervezése jelentené - mondja Nagy Ferenc, Rátosnya-Jódtelepi református lelkipásztor.



Arad megyének a Zaránd-hegység nyugati dombságaitól a Béli-hegység lábáig tartó vidéke a szórványok szórványa. A trianoni határok meghúzásáig több mint 16 ezren éltek ezen a vidéken, mára alig éri el a kétszázat a magukat magyarnak vallók és magyarul beszélők száma. Dezsőházától Menyházáig járja a vidéket Sztojanovics Péter római katolikus plébános, aki az elmúlt harminc évben tanúja volt a magyar közösség hirtelen felgyorsuló megcsappanásának. A dezsőházi pap volt a kalauz a fél évszázada még színmagyar faluban. A látogatás a két kilométerre lévő községközpont, Selénd római katolikus templomában kezdődik.

Nem sokkal az Országgyűlés határozatát követően a Magyar Nemzeti Tanács a magyar szórvány napját beemelte a vajdasági magyarság ünnepnapjai és jeles napjai sorába. Vasárnap Muzslyán tartották meg hatodik alkalommal a magyar szórvány napjának központi ünnepségét.

Az egyetlen templom, amiben még van magyar felirat. A legrégebbi, moldvai, római katolikus fatemplomként nyilvántartott, nagypataki/forrófalvi műemlék felújítását a magyar kormány támogatta. A XV. században épült kápolna újraszentelésén a jászvásári püspök köszönetet mondott a magyar kormánynak a műemlék megmentéséért. A Szent Márton tiszteletére szentelt templomot a búcsús szentmisén, vasárnap áldotta meg az egyházmegye püspöke